

sosialurin

telf. 147 20. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri:
Fyrirtaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bládmenn: Høgni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Samstarv millum fakfeløg og flokk

HÓAST ÓSEMJUR um ávís mál millum Javnaðarflokkinn og fakfeløgin er einki politiskt alternativ til Javnaðarflokkinn. Hetta var niðurstøðan millum allar partar á stevnuni, sum Javnaðarflokkurin saman við Vága Javnaðarfelag og SU skipaði fyrri vesturi í Vágum um vikuskifti.

SUM EIN FASTUR táttur í fundarvirksemi Javnaðarflokksins er stevna, sum á hvørjum ári verður hildin skiftandi millum valdømini. Eitt av evnunum hesaferð var Fakfeløgin — Javnaðarflokkurin og vóru tað formenninir fyrri stórstu fakfeløgin í landinum, Føroya Arbeðarafelag og Føroya Fiskimannafelag, sum lögdu fyrri. Aftaná var orðaskifti.

HAR VÓRU MONG hægð eftir flokkinum til ávís politisk stig flokkurin hevur tikið meðan hann hevur sitið í landsstýrinum. Fólk lögdu ikki fingrarar ímillum sum rimuligt er tí tað var júst tað ein tilik stevna er til. Tosað varð um ávís mál, um samband millum flokk og fakfeløg, um samband útefti rog vóru okkara viðurskifti samanlíkná við, hvussu hin samlaða arbeðararørslan er skipað í hinum norðanlondunum.

NÓGV ÁHUGAVERT kom fram, og einki er at ívast í, at flest øll finga nakað heim við sær at hugsa um. Um enn fólk vóru ósamd um ávís mál, var eingin ivi um smeju um niðurstøðuna av fundinum. Her vóru øll á einum máli um, at eitt tættari samstarv eigur at vera millum Javnaðarflokkinn og fakfeløgin tí bæði flokkurin og fakfeløgin hava brúk fyrri hvørjum øðrum, at verja um áhugamál hins minni menta.

SKULU VIT á blaðnum leggja nakað aftrat, so skal tað vera, at minna flokkinn á, at hann hevur eitt stórt privilegium sammet við brøðraflokkarnar uttan um okkum. Tað at standa einsamallur á vinstravongi. Tað er ikki uttan orsök hann ger tað, men hetta má heldur ikki vera nakar politiskur koddí. Hendan støðan má varðveitast. Ein máti at varðveita hesa støðu er eitt tættari samarbeiði við hin partin av arbeðararørsluni heldur enn fyrri møgulegan lótuvinning at sleppa uppi gullkálvadansin hjá teimum botnfrystu borgarligu flokkunum. Saman við teimum verður lítið at vinna. Har hevur sjón gingið fyrri søgn.

Hvør var grundin?

»Sambands-arbejds-mændene har stemt paa Socialistlisten i stort Antal...«

Soleiðis skrivaði Dimmalætting eftir valið í 1928.

Sum kunnugt høvdu verkafólk á sjógvi sum á landi ongan talsmann at arbeiða fyrri seg á Tingi fram til 1928. Teir báðir afturhaldsflokkarnir, sambandsflokkurin og sjálvstýrisflokkurin, høvdu als ongan áhuga, tá sum nú, og tí hava øll verkafólk alla grund at takka teimum undanfarnu javnaðarmonnunum, at teir stovnaðu verkamannaflokkinn — javnaðarflokkinn.

Jú, sambands-arbeðararnir høvdu alla grund til at velja sosialistaflokkinn í 1928. Tá fingur teir sínar egnu talsmenn á ting, men teir borgarligu flokkarnir berjast enn tann dagin í dag við hond og fót imóti málum, sum eru verkafólkum at gagni.

Sum dømi kann verða nevnt, at teir bardust sum úlvur á skóg imóti einum landshandli í síni tíð. Ein

handil, sum kundi útvega nógv biligari vörur, tá hann bleiv stovnaður onkurtíð fyrst í fjórutinum. Tíverri bleiv hann avtikin í 1954 av øllum flokkum, enntá tjóðveldisflokkinum. Einasti flokkurin, sum vildi halda fram við landshandlinum, var javnaðarflokkurin!

Afturhaldsflokkarnir hava verið og eru imóti einum landsbanka, sum kann stýra peningapolitikinum, og kanska eisini hevði kunna viðkast til at útvega biligari lán.

Eisini vóru hesir flokkar imóti at yvirtaka salt- og oljusølurnar. Og ikki at gloyma hava teir verið imóti, at byggiltifar, t.d. timbur, bleiv innflutt í stórrí mongdum og kanska selt av einum landshandli. Tí, tað er neyvnan nakað dulmál, at timbur verður selt fyrri okurspris.

Hesi mál høvdu fram-

vegis hjálpt ómetaliga nógv upp á lántøkur og keypiorkuna hjá tí vanliga manninum, sum jú sjálvandi meiningin er.

Nú sigur kanska onkur, at har, sum tað almenna er uppi, gongur tað ikki, men sjálvandi verður slíkt bert slongt út fyrri at reingja veruleikan.

Eg kann bara taka landshandilin sum eitt dømi. Hann hevði eitt yvirskot upp á 1,5 mill. kr., ella har á leið.

Sannleikin er tann, at afturhaldsflokkarnir tora ikki at royndarkoyra slíkar stovnar ella handlar, tí hvat nú, um tað skuldi vist seg, at tað bar til hjá einum landshandli at bera seg?

Vónandi fer javnaðarflokkurin at leggja slík mál fyrri tingið og har krevja navnakkall, tí so fáa vit, fiski- og arbeismenn, at vita, hvør er við okkum og hvør er imóti okkum.

Men lat fyrri alt í verðini samgonguna ikki sleppa at sulta hesi málini, so sum figgarnevdarformaðurin, Ivan Jóhannesen, gjørdi við uppskot javnaðarflokksins um keyp av stórrí skipi til uttanlandssigling. Eitt uppskot, flokkurin legði fram í vár.

Jú, »sambands-arbejds-mændene« høvdu alla grund til at velja javnaðarflokkinn tá sum nú, men tíverri hevur tað eydnast tykkum, sambands- og fólkaflaksmonnunum, at víleitt slítmannafjöldina. Hana sum tit fyrr háðaðu?

Men eg haldi meg hómá ein glotta framman fyrri stavn. Og um ikki so langa tíð hevur henda fjöldi tikið lógvatak saman við tí flokki, sum berjast fyrri tykkara áhugamálum — sum hann jú altíð hevur gjørt.

Arbeidari

Tey minni mentu

Leygarkvöldið var undirhald í Lærarakúlahøllini til frama fyrri tey brekaðu. Skráin tókstíð fjølbroytt, og uttan iva var nógv arbeði lagt í fyrireikingina. Børnini her í húsunum, 12 og 9 ára gomul, vildu fegin við, og høvdu hjálpt í húsunum allan seinna-partin fyrri at vinna sær pening til atgongumerkið, 20 kr. fyrri hvønn.

Kl. 17.30 fóru tey heim-an fyrri at vera viss í at fáa atgongumerki, og hetta eydnaðist eisini. Sýningin skuldi byrja kl. 19.00, og børnini mottu í gøðari tíð undan sýningini við hvørt sinum atgongumerki, men hvat hendir — nú sleppa tey ikki inn í høllina, tí einki pláss var, og fólk stóð í húrðini og langt út í gongina, so at einki hvørki

hoyrdist ella sást.

Tey komu so nipa heim-aftur uttan at hava fingið nakað fyrri sparipengarnar, og tey vóru ikki tey einastu.

Nú skal hetta ikki skiljast soleiðis, at eg havi nakað imóti at geva pengar til eitt gott endamál, tað er ikki pengarnar hetta snýr seg um, men eg havi nakað imóti at fólk

lumpa pengar frá børnum við at láta sum tey skulu fáa nakað afturfyrri. Ongin skal billa mær inn, at tey ikki vita, hvussu nógv fólk sleppur inn í Lærarakúlahøllina! Eg haldi at fyrstilarnir eru dekan og grammir, uttan fyrilit at selja atgongumerki fyrri at fáa pengar í kassan. Hvar er samkenslan?

A.L.

Seta jurist men spara kavarudding og vaskikonur

Frá Tórshavnar Býráðið hoyrast stórtíðindi. Nú skal sparast, kavaruddingina skal tað minkast um, gøtur kunnu liggja í myrki, vaskikonur og arb. kunna eisini sparast.

Men innandura er ikki talan um at spara, nei kortanei. Nú skal juristur setast í fast starv. Tað er ólíka lættari at hava hann innan gátt, enn at ráðføra seg við ein av teim nógvu

juristum, ið býur okkara húsar, tá átrokandi mál eru fyrri.

E.D.V.-töl eru keypt fyrri eina mill. kr., og ger nærur alt arbeðið sjálv.

Til sama brúk hevur kommunan leigað eina heila hædd í A/S Thors-havns Mælkeforsyning og Margarinefabrik fyrri umleið kr. 100.000 um árið. Hetta er sama hædd, sum S.E.V. hevur leigað nú í

nøkur ár. Teir eru n ú fluttir í høli uppi á Hálsi, fyrri biligari pening. Eisini hevur Býráðið fingið tilbøð um at keypa tað gomlu Sápufabrikkina uppi á Hálsi fyrri umleið 2 mill. kr. (Eisini ogn Thors-havns Mælkeforsyning og Margarinef.).

Støða er nokk ikki enn tikið um hetta átrokandi mál, vónandi eru tað nakrir, sum eru so væl at sær

komnir, at teir hveppa seg við slíkt. Kanska tað sigur okkum eitt sindur, a nevndarformaður fyrri A/S Thors-havns Mælkeforsyning, eisini er býráðs-limur.

E.S. Afturat tí dýra juristi skal eisini setast eitt fullt-útbúgvið skrivstovufólk.

Sparkongur

heldur tú ikki

sosialin

Harra Ó. J. Rólantsson

Hvussu nógvur tjóðar-hetjur tú enn roynir at grava fram, við spakanum hjá P.W. Høberg, so rein-

gir tú ikki ta niðingsgerð, at tit saman við hinum svikjaraflakunum eru í ferð við at selja nøkur av

dýrastu tjóðarrættindum okkara til amerikansku propagandafyrirtekuna TWR.

Ungi útlandski ørinda-sveinar: SKAMMA TEG!

Anti TWR.